

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МОЛОДШИХ ІНСПЕКТОРІВ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ

Калаур Світлана Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи та менеджменту
соціокультурної діяльності,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
svitlanakalaur@gmail.com

Наголюк Микола Васильович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 015 «Професійна
освіта (за спеціалізаціями)»,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
naholiuk111@ukr.net

Нині, в умовах повномасштабної війни з росією, застосування інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій (далі – ІКТ) та оптимізація освітнього процесу сприяють значному скороченню часу та витрат на підготовку та підвищення кваліфікації військовослужбовців різних відомств. У закладах освіти та центрах підготовки персоналу Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ) активно впроваджуються технології дистанційного навчання та освітні ІКТ, які вважаються одним із основних способів підвищення ефективності освітнього процесу в сучасних умовах.

У системі професійної підготовки ДПСУ велика увага приділяється підвищенню здатності курсантів до самостійного навчання та стажування на різних посадах в органах охорони державного кордону. Для того, щоб задовольнити потреби в навчанні сучасного покоління прикордонників, Державній прикордонній службі сьогодні необхідно, серед іншого, інтегрувати в існуючі програми підготовки електронні навчальні курси на основі сучасних ІКТ. Так, нові інформаційно-комунікаційні технології не тільки вносять інновації в освітній процес закладів освіти зі специфічними умовами навчання, але й прискорюють передачу інформації, підвищують зацікавленість курсантів і дозволяють автоматизувати окремі процеси. Це також покращує концентрацію курсантів та поглиблює розуміння ними навчального контенту. Вчені виокремлюють такі основні типи освітніх ІКТ інструментів: інформаційні інструменти, які надають усю необхідну інформацію за допомогою мережі інтернет; інструменти для зберігання інформації, такі як флеш-пам'ять, Google-drive тощо; інструменти для створення контенту, такі як PowerPoint, за допомогою яких можна редагувати зображення або створювати презентації; інструменти для спілкування, такі як електронна пошта, соціальні мережі; інструменти для спільної роботи, такі як форуми, дошки обговорень, де можна спілкуватись з викладачами і одногрупниками, ділитися своїми ідеями, а також створювати освітні спільноти. Також, за допомогою таких ІКТ викладачі можуть проводити синхронні і асинхронні навчальні заняття, створювати концептуальні карти, складати спільні документи, організовувати виконання завдань, пропонувати заходи, які заохочують курсантів брати активну участь. Наприклад, додаток Kahoot.it дозволяє створювати тести, які слугують для перевірки знань курсантів або перегляду матеріалу, над яким уже працювали під

час попереднього заняття. Можна використовувати чотири типи тестів: конкурс, ребус, дебати та опитування. Ігри можна проектувати на екран, залучаючи всю групу до участі, а курсанти можуть відповідати зі своїх комп'ютерів або мобільних пристроїв.

З метою інтеграції ІКТ у підготовку молодших інспекторів прикордонної служби використано спеціально розроблені професійно-орієнтовані комп'ютерні тренажери: тренажер для тренування в ідентифікації подорожуючих, тренажер для визначення вікових змін обличчя та розвитку умінь розрізняти елементи обличчя, а також тренажер ідентифікації окремих рис обличчя.

Мета використання цих комп'ютерних тренажерів – навчити молодших інспекторів прикордонної служби проводити ідентифікацію осіб, які перетинають кордон, сформувані вміння визначати та оцінювати вікові зміни осіб та встановлювати ідентичність зображень, зроблених у різний час, а також відповідність вікових змін осіб інформації, що містяться в пред'явленому паспорті. Принцип роботи полягає у тому, що курсантам пропонується низка знімків, із різними рівнями складності завдань, і курсанти повинні визначити вік особи. Виконання завдань можна ускладнювати використовуючи знімки людей різних національностей і рас.

Тренажер для визначення вікових змін обличчя та розвитку умінь розрізняти різні елементи обличчя використовується для самостійного тренування в ідентифікації осіб, а також під час діагностичного або підсумкового контролю курсантів, які вивчають відповідну тему.

Тренажер ідентифікації окремих рис обличчя реалізовано у вигляді окремих зображень, на яких одночасно представлено декілька фото. Курсантам потрібно дати відповідь на питання, чи це одна і та сама людина, чи це різні люди. Презентації постійно оновлюються викладачами, додаються нові фотографії, а завдання можна редагувати за допомогою графічного редактора.

Таким чином, сьогодні в освітньому процесі закладів освіти Державної прикордонної служби України активно застосовуються сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які дозволяють підвищити рівень професійної підготовки молодших інспекторів прикордонної служби, зокрема, у питаннях прикордонного контролю. Так, розглянуто тренажер для розвитку умінь ідентифікувати осіб, що перетинають кордон, тренажер для визначення вікових змін обличчя та розвитку умінь розрізняти елементи обличчя, а також тренажер ідентифікації окремих рис обличчя.

Список використаних джерел

1. Білявець С. Я., Діденко О. В., Купрієнко Д. А., Москаленко О. І., Сичевський Ю. О. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для вдосконалення професійної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2019. № 70(2), С. 86–103.
2. Діденко О. В., Андрущук О. С., Маслій М. О., Балендр А. В., Білявець С. Я. Використання електронних освітніх ресурсів у підготовці майбутніх офіцерів прикордонних підрозділів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. № 80(6). С. 39–57.